

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

948

Vragen van het lid **Bijenhof** (VVD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Europese regio's Oost-Nederland en Noordrijn-Westfalen versterken economische banden voor innovatie en duurzaamheid»* (ingezonden 31 oktober 2023).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 5 februari 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Europese regio's Oost-Nederland en Noordrijn-Westfalen versterken economische banden voor innovatie en duurzaamheid»?¹

Antwoord 1

Ja, het is voor mij bekend dat de grensregio's Oost-Nederland en Noordrijn-Westfalen intensiever gaan samenwerken om innovaties te versnellen voor een duurzame toekomst. Dit is een aanvulling op mijn inzet als coördinerend bewindspersoon voor de regio's aan de grens en de grensoverschrijdende samenwerking.

Vraag 2

Bent u ermee bekend dat Twente op vier centrale thema's (energie, medische technologie, digitalisering en circulaire economie) investeert in grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland, in specifiek de regio Noordrijn-Westfalen?

Antwoord 2

Ja, op 1 november jl. ondertekende ik samen met de partners van het Rijk en de Regio de Regio Deal Twente II. Met de Regio Deal Twente II wordt een stevige impuls gegeven aan de realisatie van de ambitie van de regio Twente om de brede welvaart in Twente te vergroten. Bij de Kamerbrief over de aanbidding vierde tranche Regio Deals (TK 2023–0000667173) vertel ik u over de Regio Deal Twente II.

¹ World Trade Center Twente, «Europese regio's Oost-Nederland en Nord-Westfalen versterken economische banden voor innovatie en duurzaamheid», 23 mei 2023, <https://wtctwente.nl/europese-regios-oost-nederland-en-nord-westfalen-versterken-economische-banden-voor-innovatie-en-duurzaamheid/>.

In de beschreven aanpak van de Regio Deal worden de kansen van de bestaande grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden ingezet, om zo de kansen van de 360 graden regio maximaal te benutten, onderlinge relaties worden versterkt en inhoudelijke clusters worden verbonden. Basis daarvoor vormt het sinds 2021 bestaande Memorandum of Understanding die Twente Board heeft samen met Oost NL en IHK Nord Westfalen.

In het convenant van deze Regio Deal staan vier thema's centraal voor het bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking met Noordrijn-Westfalen: energie (batterijen/waterstof), medische technologie, digitalisering en circulaire economie. De vier centrale thema's passen dan ook bij de ambities en de aanpak van Rijk en Regio, bijvoorbeeld bij het verduurzamen en ontwikkelen van een bedrijfslocatie. Bedrijfslocaties worden ingezet als proeftuinen voor verduurzaming, met focus op het verduurzamen van de energievoorziening. Hierbij worden de kansen benut door aan te sluiten bij de transities die nodig zijn in relatie tot het landelijk gebied, biodiversiteit, circulariteit en klimaatadaptie.

Vraag 3

Wat is de status van het Technologie- en Innovatiepact?

Antwoord 3

Het Nederlands-Duitse Innovatie en Technologie Pact is in januari 2021 ondertekend door VNO-NCW, de Nederlandse Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de Nederlandse Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BZ) enerzijds en de Duitse Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Duitse Industriefederatie BDI anderzijds. Daarmee hebben Nederland en Duitsland gezamenlijk verklaard in te zetten op een versterkte samenwerking ten behoeve van een duurzame toekomst. De keuze is gemaakt om de focus te leggen op de thema's: energietransitie, gezondheidstransitie, duurzame mobiliteit en smart industry. Sinds de oprichting komt het publiek (ambtelijk)- private Steering Committee van het Pact periodiek bijeen om de uitwerking van de gekozen thema's met concrete activiteiten invulling te geven – dat zal ook in 2024 weer gaan gebeuren. Tevens vindt er ook regelmatig politiek overleg plaats met Duitsland in het kader van het Pact. Zo heeft Minister Adriaansens bijvoorbeeld op 17 april 2023 deelgenomen aan het Dutch-German Innovation Pact Diner tijdens de Hannover Messe, met deelname van ca 70 NL-DUI high-level vertegenwoordigers.

Vraag 4

Hoe kunnen grensregio's die bottom-up vanuit eigen initiatieven invulling geven aan deze samenwerking, gelinkt worden aan en/of onderdeel worden van het pact, en zo bijdragen aan ambities van het kabinet?

Antwoord 4

Bottom-up initiatieven kunnen invulling geven aan deze samenwerking via bijvoorbeeld de contacten met en inzet van de Regionale Ontwikkeling Maatschappijen (ROM's). De afgelopen maanden is er overleg geweest tussen EZK, BZ en vertegenwoordigers van de ROM's om te bezien hoe de internationaliseringsactiviteiten van de ROM's, waaronder die naar Duitsland, zo veel als mogelijk in lijn gebracht kunnen worden met het internationaliseringsbeleid van EZK en BZ. [zie. verder vraag 6]

Vraag 5

Op welke wijze betreft het kabinet deze voorbeelden van grensoverschrijdende samenwerking in gesprekken met de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de centrale Duitse overheid? Zijn deze voorbeelden bijvoorbeeld onderdeel van Duits-Nederlandse regeringsconsultaties? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Duitsland en Nederland delen een lange grens en zijn economisch nauw met elkaar verbonden. Grensoverschrijdende samenwerking figureert dan ook prominent in alle bilaterale overleggen tussen de Nederlandse en Duitse regering, zowel op federaal niveau als op dat van de deelstaten met de regionale partners en het Ministerie van BZK. Economische gespreksthema's, staan hier regelmatig op de agenda.

Centraal in de afgelopen editie van de regeringsconsultaties van maart 2023 met Duitsland stonden o.a. innovatie en de brede energiesamenwerking. Nederlandse bedrijven, waaronder het MKB, en de Nederlandse kennisinstellingen zijn goed gepositioneerd om bij te dragen aan het oplossen van technologische uitdagingen in Duitsland, zowel in de toeleveringsketen van de hightech-productie als bij grootschalige toepassingen van bijvoorbeeld groene waterstof. Voor meer details wijs ik u graag op de Verklaring die Duitsland en Nederland na afloop van de regeringsconsultaties overeenkwamen.² Deze grensoverschrijdende samenwerking komt verder uitgebreid aan bod in de economische missie over groene waterstof naar Noordrijn-Westfalen die plaatsvond op 14 & 15 november 2023, parallel aan het Uitgaand Werkbezoek van Zijne Majesteit de Koning, eveneens naar Noordrijn-Westfalen en over groene waterstof op 14 november 2023.

Vraag 6

Op welke wijze kan dit Technologie- en Innovatiepact het programma «Regio's aan de grens» versterken dan wel mede vormgeven in de uitvoering?

Antwoord 6

Met het programma «Regio's aan de grens» zet ik in op sterke regio's waar het goed wonen, werken en leven is via gebiedsgerichte instrumenten zoals Regio Deals, aandacht voor passend rijksbeleid, grensoverschrijdende samenwerking en kennis en innovatie.

Het Nederlands-Duitse technologie -en Innovatiepact is een goed voorbeeld waarmee de samenwerking en handelsrelatie tussen Nederland en Duitsland voor een duurzame toekomst wordt versterkt. Hiermee kunnen kansen in de regio's aan de grens met inzet op energie, medische technologie, digitalisering en circulaire economie bij de grensoverschrijdende samenwerking worden verzilverd.

Een op elkaar afgestemde inzet vanuit het kabinet in de regio's aan de grens is van belang. Ik zie het als mijn taak om regio's en departementen bij elkaar te brengen waar dat gevraagd wordt en nodig is.

---

² Gezamenlijke Verklaring – Regeringsconsultaties tussen Nederland en Duitsland 27 maart 2023.